

А. В. Озеран, канд. екон. наук, доцент
кафедри обліку підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,

МІСЦЕ КАЛЬКУЛЯЦІЇ ВИТРАТ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УПРАВЛІННЯ

In theses certainly whole systems of calculation in the economic system of enterprise and management. Also opens up advantages of the use of modern information technologies, in particular, configurations «Production + Services + Accounting for Ukraine» in the decision of registration tasks.

В умовах ринкової економіки компанії всього світу витрачають значну частину коштів і часу на розробку систем калькуляції витрат, вкладаючи в них значні ресурси через корисність інформації, яку ці системи забезпечують.

Системи калькуляції та визначення витрат мають такі цілі:

- оцінка запасів;
- бюджетування і контроль;
- прийняття адекватного управлінського рішення.

Оцінка запасів необхідна для використання її в поточному бухгалтерському (фінансовому та управлінському) обліку і фінансовій звітності (балансі та звіті про фінансові результати). Це також необхідно для спостереження за рівнем запасів і вкладеннями в них коштів. Крім того, оцінка запасів лежить в основі виробничої собівартості одиниці продукції, яку отримують при визначенні витрат.

Використання інформації про витрати з метою бюджетування і контролю передбачається при підготовці та розгляді кошторису підприємства. Загальна сума витрат у зведеному кошторисі включає не тільки витрати на виробництво товарної продукції, а й витрати, пов'язані з приростом залишків незавершеного виробництва, у тому числі напівфабрикатів власного виробництва, витрат майбутніх періодів [1, с. 202]. Бюджетування лише тоді чого-небудь вартує, коли інформація про витрати, на якій воно базується, є надійною.

Прийняття адекватного рішення є наріжним каменем процесу управління, а калькуляція витрат забезпечує значну частину необхідної інформації, що допомагає керівництву приймати найбільш правильні рішення. Одним із прикладів рішення, при при-

йнятті якого використовують інформацію про витрати, є визначення ціни. При цьому, часто використовується принцип «витрати плюс прибуток» для визначення продажної ціни продукції, товарів, робіт, послуг підприємства або, принаймні, для знаходження відносного рівня продажної ціни. Витратне ціноутворення — консервативний, хоча і мудрий, шлях встановлення цін. Спочатку визначається значення витрат на виробництво продукції. Потім, зазвичай, додають суму на покриття експлуатаційних витрат і торгівельних витрат. І, нарешті, додається частина для формування прибутку [2, с. 477].

Із приведеного вище зрозуміло, що калькуляція витрат є важливим засобом управління, і чим краща система калькуляції витрат, тим ефективніше можна управляти справами підприємства. Відповідно, важливо, щоб усі керівники мали гарні практичні знання про різні методи калькуляції витрат, уміли ефективно користуватися системою, діючою на їх підприємстві, а також могли давати рекомендації щодо її вдосконалення.

Калькуляція витрат включає визначення принципів калькуляції для аналізу, класифікації та обліку витрат компанії (прямі витрати, непрямі (накладні) витрати). Погодившись зі складністю сучасної економічної обстановки, ми можемо передбачити, що більшість компаній стикаються з проблемою віднесення непрямих витрат на ряд різних видів продукції, товарів, робіт, послуг. Саме для вирішення цих проблем удосконалення методів калькулювання полягає у використанні сучасних комп'ютерних засобів та автоматизованій системі обліку. Важко не погодись з тим, що автоматизація бухгалтерського обліку на сучасних підприємствах України стала вже не просто необхідністю, а потребою, що викликана розвитком сучасних інформаційних технологій.

Проведене дослідження свідчить, що конфігурація «Виробництво + Послуги + Бухгалтерія для України» орієнтована на ведення оперативного і бухгалтерського обліку на підприємствах, основним видом діяльності яких є виробництво продукції, виконання робіт або надання послуг, а також торгівля купованими товарами (як супутній вид діяльності). Для роботи конфігурації необхідні компоненти «Бухгалтерський облік» і «Оперативний облік» системи програм «1С:Підприємство 7.7».

Конфігурація «Виробництво + Послуги + Бухгалтерія для України» підтримує найпоширеніші схеми виробництва продукції і методики обліку її собівартості. В ній реалізовані наступні рішення:

- розширений облік виробничих витрат;
- облік виробництва продукції з давальницької сировини;
- облік позаомовного і масового виробництва продукції;
- облік попроцесного виробництва продукції з довільною вкладеністю напівфабрикатів в її складі;
- нормативний метод попередньої калькуляції собівартості вироблюваної продукції, напівфабрикатів (робіт, послуг);
- можливість випуску готової продукції з одночасним списанням у виробництво матеріальних витрат, згідно вказаним нормам;
- можливість прибуткування на склад готової продукції за її плановою собівартістю, нормативною собівартістю, фактичною собівартістю матеріалів і нормативною собівартістю витрат або за нульовою собівартістю;
- облік браку у складі готової продукції і облік витрат на брак;
- автоматизація процесу розподілу загальновиробничих і прямих виробничих витрат;
- складання фактичних калькуляцій готової продукції з автоматичним коректуванням її собівартості;
- можливість отримання звітної інформації про нормативну і фактичну собівартість проведеної продукції.

На підставі вище викладеного можна зробити висновок, що в основі теорії калькуляції лежить необхідність знайти прийнятний метод віднесення всіх витрат, понесених підприємством, на конкретну продукцію або послуги цього підприємства. Ефективність та оперативність виконання такого завдання залежить від впровадження у роботу новітніх інформаційних технологій.

Література

1. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості. Затв. наказом Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373. — К.: ДП Державний інститут комплексних техніко-економічних досліджень Мінпромполітики України, 2007. — 305 с.
2. Нидлз Б. и др. Принципы бухгалтерского учета / Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуэлл: Пер. с англ. / Под ред. Я.В. Соколова. — 2-е изд., стереотип. — М.: Финансы и статистика, 1996. — 496 с.
3. http://consulting.ru/econs_wp_3375
4. <http://shturman.rv.ua/?page=21>